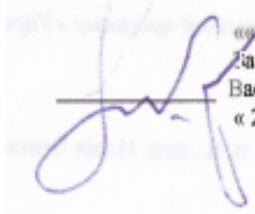

БЕРДЯНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра менеджменту та адміністрування

«Берджую»
Завідувач кафедри
Василь КРИЖКО
« 27 » серпня 2021 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

підготовки здобувачів другого рівня вищої освіти

МЕТОДОЛОГІЯ НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

Спеціальність	011 Освітні, педагогічні науки
Освітньо-професійна програма	«Управління закладом освіти»
Факультет	гуманітарно-економічний

Бердянськ, 2021

Робоча програма «Методологія науково-педагогічних досліджень» для здобувачів другого рівня вищої освіти спеціальності 011Освітні, педагогічні науки

Освітньо-професійної програми «Управління закладом освіти»

Розробники: д. п. н., доц. Надія Венцева

Робочу програму схвалено на засідання кафедри менеджменту та адміністрування від « 27» серпня 2021 року (протокол № 2).

Завідувач кафедри

Василь КРИЖКО

Гарант освітньо-професійної програми

Василь КРИЖКО

© БДПУ, 2021 рік

© Венцева Н.О., 2021 рік

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів 3	Галузь знань: 01Освіта/Педагогіка	Обов'язкова	
	Спеціальність 011Освітні, педагогічні науки		
Модулів – 3	Освітньо-професійна програма: Управління закладом освіти	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 6		2021-2022	2021-2022
Загальна кількість годин – 90		Семестр	
Мова навчання – українська		1-й	1-й
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2 самостійної роботи студента – 3	Освітній ступень: магістр	Лекції	
		12 год.	6 год.
		Практичні, семінарські	
		12 год.	6 год.
		Самостійна робота	
		66	78
		Вид контролю: залік	

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить (%):

для денної форми навчання – 24/66 (27%/73%)

для заочної форми навчання – 12/78 (13%/87%)

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою навчальної дисципліни «Методологія науково-педагогічних досліджень» є: розвиток інтересу до науково-педагогічних проблем у сфері освіти, формування умінь аналізувати, інтерпретувати науково-педагогічні явища, причинно-наслідкові зв'язки між ними на основі узагальнення і систематизації знань з освітніх/педагогічних наук; розвиток ціннісної мотивації на рівні новітніх досягнень знати концепції розвитку освіти і педагогіки, методологію відповідних досліджень; формування готовності до педагогічно доцільної партнерської міжособистісної взаємодії; розвиток уміння здійснювати ділову комунікацію, зрозуміло і недвозначно доносити власні міркування, висновки та аргументацію з питань освіти і педагогіки, вести проблемно-тематичну дискусію з питань управління в освіті.

Основними завданнями вивчення дисципліни «Методологія науково-педагогічних досліджень» є: сприяння розвитку творчого мислення здобувачів освіти щодо планування і організації власної науково-педагогічної діяльності; ознайомлення з науковими підходами до вирішення задач дослідницького характеру в сфері освіти і педагогіки; підготовка здобувачів до аналізу актуальних проблем управління у сфері освіти/педагогіки; виявлення творчості до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

Основні результати навчання і компетентності згідно з вимогами освітньо-професійної програми:

	Компетентності	Результати навчання
Загальні	ЗК2. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел. ЗК10. Здатність проводити дослідження на відповідному рівні	РН1. Знати на рівні новітніх досягнень концепції розвитку освіти і педагогіки, методологію відповідних досліджень. РН2. Використовувати сучасні цифрові технології і ресурси у професійній, інноваційній та дослідницькій діяльності.
Спеціальні (фахові)	СК2. Здатність застосовувати та розробляти нові підходи до вирішення задач дослідницького та/або інноваційного характеру в сфері освіти й педагогіки. СК7. Критичне осмислення проблем у сфері освіти, педагогіки й на межі галузей знань	РН9. Здійснювати пошук необхідної інформації з освітніх/педагогічних наук у друкованих, електронних та інших джерелах, аналізувати, систематизувати її, оцінюючи достовірність та релевантність.

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						Заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд.	с.р.		л	п	лаб.	інд.	с.р.
1	2	3	4		6	7	8	9	10	1 1	12	13
Змістовий модуль 1. Наука як сфера людської діяльності												
Виникнення та характеристика науки. Суть науково- педагогічних досліджень.	14	2	2			10	14	2	-			12
Разом за змістовим модулем 1	14	2	2			10	14	2	-			12
Змістовий модуль 2. Методологія і організація науково-педагогічних досліджень												
Методологічні підходи в організації науково- педагогічних досліджень.	14	2	2			10	14	2	-			12
Разом за змістовим модулем 2	14	2	2			10	14	2	-			12
Змістовий модуль 3. Методи науково-педагогічних досліджень												
Теоретичні та емпіричні методи науково-педагогічних досліджень.	16	2	2			12	16	2	-			14
Разом за змістовим модулем 3	16	2	2			12	16	2	-			14
Змістовий модуль 4. Педагогічний експеримент												

Методика проведення педагогічного експерименту. Етапи педагогічного експерименту.	16	2	2			12	16	-	2			14
Разом за зістовим модулем 4	16	2	2			12	16	-	2			14
Змістовий модуль 5. Теоретико-методологічні засади технології проведення науково-педагогічного дослідження												
Технологія проведення науково-педагогічних досліджень.	14	2	2			10	14		2			12
Разом за змістовим модулем 5	14	2	2			10	14		2			12
Змістовий модуль 6. Результати науково-педагогічного дослідження												
Оформлення та презентація результатів науково-педагогічного дослідження.	16	2	2			12	16	-	2			14
Разом за змістовим модулем 6	16	2	2			12	16	-	2			14
Всього	90	12	12			66	90	6	6			78

4. Теми лекцій

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
1.	Тема 1. Виникнення та характеристика науки. Суть науково-педагогічних досліджень.	2	2
2.	Тема 2. Методологічні підходи в організації науково-педагогічних досліджень.	2	2
3.	Тема 3. Теоретичні та емпіричні методи науково-педагогічних досліджень.	2	2
4.	Тема 4. Методика проведення педагогічного експерименту. Етапи педагогічного експерименту.	2	-
5.	Тема 5. Технологія проведення науково-педагогічних досліджень.	2	-
6.	Тема 6. Оформлення та презентація результатів науково-педагогічного дослідження.	2	-
	Разом	12	6

5. Теми практичних (семінарських) занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
1.	Тема 1. Виникнення та характеристика науки. Суть наукових досліджень.	2	-
2.	Тема 2. Методологічні підходи в організації науково-педагогічних досліджень.	2	-

3.	Тема 3. Теоретичні та емпіричні методи науково-педагогічних досліджень.	2	-
4.	Тема 4. Методика проведення педагогічного експерименту. Етапи педагогічного експерименту.	2	2
5.	Тема 5. Технологія проведення науково-педагогічних досліджень.	2	2
6.	Тема 6. Оформлення та презентація результатів науково-педагогічного дослідження.	2	2
	Разом	12	6

* Зміст практичних (семінарських) занять розміщено в системі MOODLE (<https://edu.bdpu.org>)

6. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
1.	Виникнення та характеристика науки. Суть наукових досліджень.	10	12
2.	Методологічні підходи в організації науково-педагогічних досліджень.	10	12
3.	Теоретичні та емпіричні методи науково-педагогічних досліджень.	12	14
4.	Методика проведення педагогічного експерименту. Етапи педагогічного експерименту.	12	14
5.	Технологія проведення науково-педагогічних досліджень.	10	12
6.	Оформлення та презентація результатів науково-педагогічного дослідження.	12	14
	Разом	66	78

* Зміст самостійної роботи розміщено в системі MOODLE (<https://edu.bdpu.org>)

7. Методи навчання

Словесні (пояснення, розповідь, лекція, семінари, бесіда; наочні (презентації); практичні: (аналіз фрагментів лекцій викладачів); методи стимулювання навчальної діяльності (метод навчальної дискусії, метод опори на життєвий досвід здобувачів, створення ситуацій пізнавальної новизни); методи активного навчання (вирішення ситуаційних задач (кейсів), ділові ігри; робота в малих групах); методи контролю і самоконтролю (метод усного контролю, метод письмового контролю).

Практичне заняття – форма навчального заняття, в процесі проведення якого викладач організовує розгляд здобувачами окремих теоретичних положень освітнього компоненту; сприяє поглибленню, закріпленню, переведенню у тривалу пам'ять теоретичних знань; формує вміння і навички їх практичного застосування шляхом індивідуального виконання здобувачами відповідно сформульованих завдань.

Структура практичного заняття складається з таких етапів: постановка викладачем загальної проблеми та її обговорення за участю здобувачів (10-15 хв); проведення попереднього контролю знань, умінь і навичок здобувачів (30-35 хв.); розв'язання завдань з їх обговорення (20-25); розв'язання контрольних запитань, їх перевірка і оцінювання (10-15 хв.); підведення підсумків заняття, обговорення завдань до наступного заняття (до 10 хв.).

Логіка роботи за змістовими модулями передбачає підготовку до практичного заняття, в межах якого здобувачі виконують самостійну роботу: пошук необхідної інформації, опрацювання навчального та навчально-методичного матеріалу, виконання завдань науково-дослідного характеру.

У ході практичного заняття здобувачі ознайомлюються з новітніми досягненнями концепції розвитку освіти і педагогіки, методологію відповідних

досліджень; здійснюють пошук необхідної інформації з освітніх, педагогічних наук у друкованих, електронних та інших джерелах; аналізують, систематизують, узагальнюють наукову інформацію, оцінюючи її достовірність та релевантність.

У процесі практичного заняття викладач чітко визначає завдання; ознайомлює здобувачів з методами самостійної роботи; допомога здобувачам в усвідомленні дій.

Проведення практичного заняття ґрунтується на попередньо підготовленому викладачем методичному матеріалі: тестах для виявлення ступеня оволодіння здобувачами теоретичними положеннями, завданнях різної складності для розв'язування їх здобувачами за допомогою дидактичних засобів.

Самостійна робота здобувачів під час підготовки до практичного заняття передбачає такий алгоритм виконання комплексного завдання:

- план виконання роботи, який складається з короткого узагальнення і чіткого формулювання найголовніших науково-теоретичних положень, які слугують вихідним моментом у роботі здобувача над обраною темою науково-педагогічного дослідження;
- методик (детальна характеристика методів і прийомів роботи здобувача над обраною ним темою, чіткі відповіді на теоретичні запитання, які виникли у здобувачів під час роботи над темою або запитанням);
- оброблення даних (спеціально підготовлені завдання, які виконують здобувачі з метою надання інтерпретації результатів) (якщо виникають труднощі, викладач відводить час на консультацію);
- відповіді на контрольні запитання;
- список рекомендованої літератури.

Під час проведення практичного заняття важливе значення має використання активних методів навчання:

- не імітаційні (дискусії, екскурсії на виробництво, виїзні заняття);
- імітаційні неігрові (аналіз конкретних ситуацій, вирішення виробничих завдань, розбір документації, аналіз відеоматеріалів та їх обговорення);
- імітаційні ділові, рольові ігри, ігрове проектування.

Продуктивні проведення практичного заняття залежить від володіння викладачем увагою здобувачів, упровадженні елементів змагальності між ними, здійсненні диференційованого підходу при підборі груп (команд) для спільної діяльності, пряме керівництво (планування, спеціальне конструювання завдань, контроль) і опосередковане (вплив на мотиви, настанови, цілі здобувача)

8. Методи контролю

Рейтингова система оцінювання передбачає використання поточного та підсумкового контролю.

Поточний контроль здійснюється під час проведення семінарських занять, має на меті перевірку рівня підготовленості здобувача освіти до виконання конкретної роботи та регулюється «Положенням про критерії та порядок оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти у БДПУ» (https://bdpu.org.ua/wp-content/uploads/2021/01/Kryterii_ocin_2020.pdf). Поточна рейтингова оцінка складається з балів, які здобувач отримує за такі види освітньої діяльності із засвоєння змістового модуля: систематичність та активність роботи на семінарських заняттях; виконання завдань для самостійного опрацювання.

Робота здобувачів вищої освіти на семінарських заняттях оцінюється за 14-бальною шкалою ще по два бали здобувач може отримати за самостійну роботу. Загалом за тему 16 балів. Тема № 6 оцінюється в 20 балів.

Всі отримані бали згідно з Методикою переведення показників успішності знань здобувачів вищої освіти перекладається в систему оцінювання за шкалою ECTS.

9. Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти

Поточне тестування та самостійна робота						Сума
Змістовий модуль № 1		Змістовий модуль № 2		Змістовий модуль № 3		
T1	T2	T3	T4	T5	T6	100
16	16	16	16	16	20	

	Кількість балів				
	Лекція	Практ. робота	Лаб. робота	Сам. робота	Разом
1	2	3	4	5	7
Змістовий модуль 1.					
Тема 1		0-14		0-2	0-16
Разом за змістовим модулем 1		0-14		0-2	0-16
Змістовий модуль 2.					
Тема 2		0-14		0-2	0-16
Разом за змістовим модулем 2		0-14		0-2	0-16
Змістовий модуль 3.					
Тема 3		0-14		0-2	0-16
Разом за змістовим модулем 3		0-14		0-2	0-16
Змістовий модуль 4.					
Тема 4		0-14		0-2	0-16
Разом за змістовим модулем 4		0-14		0-2	0-16
Змістовий модуль 5.					
Тема 5		0-14		0-2	0-16
Разом за змістовим модулем 5		0-14		0-2	0-16
Змістовий модуль 6.					
Тема 6		0-14		0-4	0-20
Разом за змістовим модулем 6		0-14		0-4	0-20
Всього					0-100

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за національною шкалою		Оцінка шкалою ЄКТС
	Для підсумкового семестрового контролю, що включає екзамен, курсову роботу, практику	Для підсумкового семестрового контролю, що включає залік	Для всіх видів підсумкового контролю
90-100	відмінно	зараховано	A (відмінно)
65-89	добре		BC (добре)
50-64	задовільно		DE (задовільно)
35-49	незадовільно	не зараховано	FX (незадовільно) з можливістю повторного складання
1-34	незадовільно		F (незадовільно) з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

10.Методичне забезпечення
(повний комплект методичного забезпечення розміщено в системі MOODLE
(<https://edu.bdpu.org>)

1. Навчальна програма
2. Робоча програма навчальної дисципліни.
3. Силабус навчальної дисципліни.
4. Конспекти опорних лекцій з тем курсу (повний текст розміщено в системі MOODLE (<https://edu.bdpu.org>)).
5. Завдання та методичні вказівки до семінарських занять (повний текст розміщено в системі MOODLE (<https://edu.bdpu.org>)).
6. Завдання для самостійної роботи (повний текст розміщено в системі MOODLE (<https://edu.bdpu.org>)).
7. Рекомендована література.
8. Інформаційні ресурси.
9. Питання для самоперевірки.
10. Питання для підсумкового контролю.

11. Рекомендована література

Базова

1. Григорук, П.М. Методологія і організація наукових досліджень: навчальний посібник. К. : Кондор, 2017. 206 с.
2. Добронравов І. С. Методологія та організація наукових досліджень : навч. посіб. К. : ВПЦ «Київський університет», 2018. 607 с. URL: <http://www.philsci.univ.kiev.ua/biblio/Methodol.pdf>
3. Зацерковний В.І., Тішаєв І.В., Демидов В.К. Методологія наукових досліджень: навч. посібник. Ніжин : НДУ ім. М. Гоголя, 2017. 236 с. URL: https://isp.kiev.ua/images/Page_Image/Library/Methodology_Zatserkovny_Tishayev_Demidov.pdf
4. Кислий В.М. Організація наукових досліджень : навчальний посібник. Суми : Університетська книга, 2019. 224 с.:
5. Ладанюк А.П. Методологія наукових досліджень : навчальний посібник. К. : Ліра-К, 2020. 352 с.
6. Мальська М.П. Організація наукових досліджень: навчальний посібник. К. : Центр учбової літератури, 2017. 136 с.
7. Методологія та організація наукових досліджень : навч. посіб. / за ред. І. С. Добронравова, О. В. Руденко, Л. І. Сидоренко та ін. (ч. 2). К. : ВПЦ «Київський університет», 2018. 607 с.

Допоміжна

1. Гладуш В. А. Педагогіка вищої школи: теорія, практика, історія : навч. посіб. Д., 2014. 416 с. URL: <http://distance.dnu.dp.ua/ukr/nmmateriali/documents/pedagogikavsh.pdf>
2. Гончаренко С., Ничкало Н. Дисертаційні дослідження з педагогіки: діапазон наукових пошуків і проблеми якості. URL: <http://lib.iitta.gov.ua/706836/1/Дис.дослдж.з%20педагогіки-початок.pdf>
3. Гончаренко С.У. Педагогічні дослідження: Методологічні поради молодим науковцям. Київ-Вінниця : ДОВ «Вінниця», 2008. 278 с.
4. Гончаренко С.У. Про фундаментальні і прикладні педагогічні дослідження, або «Не споруджують освіту на піску» *Шлях освіти*. 2010. № 2. С. 2–10.

5. Дубасенюк О.А. Методи науково-педагогічного дослідження у загальній системі методологічного становлення молодих дослідників. URL: http://eprints.zu.edu.ua/29083/1/дубасенюк_методи_ел.pdf

6. Крушельницька О.В. Методологія та організація наукових досліджень : навчальний посібник. К. : Кондор, 2009. 206 с.

7. Рассоха І.М. Методологія та організація наукових досліджень. Харків : ХНАМГ, 2011. 76с.

8. Шейко В.М., Кушнарєнко Н.М. Організація та методика науково-дослідницької діяльності. К. : Знання, 2006. 307 с.

9. Цехмістрова, Г.С. Методологія та організація наукових досліджень : навчальний посібник. 2-е видання. К. : Слово, 2012. 352 с.

10. Shumilova I., Zolotukhina S., Apshay V., Shetelia N. (2020). Global cultural principles of forming the scientific worldview of applicants for higher education. *AD ALTA-journal of interdisciplinary research*. Т.: 11 Вып.: 1 Стр.: 10-14 Спец. выпуск: 15

Інформаційні ресурси

1. <https://mon.gov.ua/ua> — Міністерства о світи і науки України;
2. <https://sqe.gov.ua/uk-ua/> — Державна служба якості освіти України;
3. <https://www.liga.net/> — Інформаційно-довідкова система з нормативно-правової інформації.

4. <http://www.nbuv.gov.ua/> — Національна бібліотека України ім. В.І.Вернадського публікації з питань структури і організації державного управління.

5. <http://www.mon.gov.ua/index.php/ua/diyalnist/nauka/naukova-diyalnist-uvishchikhnachalnikhzakladakh/4688> — Нормативно-правова база наукової діяльності у вищих навчальних закладах.